

digheden. Kommer den unge i en tilstand, som midlertidigt eller varigt afholder ham eller hende fra at varetage sine økonomiske eller personlige interesser, gælder de almindelige regler om iværksættelse af værgemål og beskikkelse af værge m.v. i værgemålsloven.

For voksne, der kommer under værgemål efter værgemålslovens § 6, dvs. fratages den retlige handleevne, finder Justitsministeriet, at den øvrige lovgivning må vurderes under hensyntagen til, at et sådant værgemål i meget høj grad svarer til formueretlig umyndiggørelse efter de gældende regler i myndighedsloven. Udgangspunktet for de foreslåede ændringer af særregler om umyndige, umyndiggjorte m.v. er derfor, at personer under værgemål efter værgemålslovens § 6 i videst muligt omfang stilles på samme måde som personer, der i dag er umyndiggjorte.

Er en voksen under værgemål alene efter værgemålslovens § 5, indebærer værgemålet ikke begrænsninger i den pågældendes mulighed for at indgå aftaler på egen hånd. Værgemål efter værgemålslovens § 5 skal heller ikke tinglyses, og omverdenen vil derfor ikke i almindelighed kunne anses for at være bekendt med værgemålet. Den, der er under værgemål efter værgemålslovens § 5, er derfor for så vidt stillet som andre myndige, men under hensyn til det anvendelsesområde, som denne form for værgemål må antages at få, vil den, der er under værgemål, formentlig i det fleste tilfælde være så passiv, at denne ikke på egen hånd indgår aftaler. Hvis personer under § 5-værgemål på egen hånd indgår aftaler, kan aftalen eventuelt rammes af reglen i værgemålslovens § 46, hvorefter en aftale ikke er bindende, hvis det må antages, at den er indgået af en person, der manglede evnen til at handle fornuftmæssigt.

Værgemål efter værgemålslovens § 5 kan endvidere være begrænset til alene at omfatte enten økonomiske eller personlige forhold eller bestemte økonomiske eller personlige anliggender.

Denne nye form for værgemål rejser spørgsmålet om, i hvilket omfang særregler om umyndiggjorte i den øvrige lovgivning skal udstrækkes til også at gælde for personer under værgemål efter værgemålslovens § 5. Ved afgørelsen heraf kan der på den ene side lægges vægt på, at personer, der kommer under værgemål efter § 5, enten er i en tilstand, hvor den pågældende er ude af stand til at varetage sine anliggender, eller – hvis værgemålet er begæret af den pågældende selv, jf. værgemålslovens § 5, stk. 2 – er uegnet til at varetage sine økonomiske anliggender, og at der som følge heraf er behov for en beskyttelse af den pågældende mod at indgå aftaler, der kan skade dennes forhold. På den anden side har det væsentlig betydning, at værgemål af denne art ikke

medfører fratagelse af handleevnen og ikke skal tinglyses, og at værgemålet derfor ikke i formueretlig henseende kan tillægges samme betydning som umyndiggørelse efter de nugældende regler. Endvidere må der lægges vægt på det formål, der ligger til grund for forslaget til de nye regler om værgemål efter § 5 – at værgemålet skal afpasses efter den pågældendes behov og ikke må være mere omfattende end nødvendigt.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at formålet med den nye smidigere værgemålsordning efter værgemålslovens § 5 bør tilgodeses i videst muligt omfang, således at personer under denne form for værgemål også i relation til den øvrige lovgivning behandles som myndige. Også fordi § 5-værgemål formentlig ofte vil være begrænset til enten økonomiske eller personlige forhold, eller begrænset til at angå bestemte aktiver eller økonomiske forhold eller bestemte personlige forhold, vil det på en række områder ikke være hensigtsmæssigt at tillægge sådanne værgemål samme retsvirkninger som værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Hertil kommer, at § 5-værgemål formentlig typisk vil blive iværksat for personer, der befinder sig i en situation eller under omstændigheder, der udelukker den pågældende fra at handle på egen hånd, og at det således vil være en selvfølge, at værgen inddrages som den legale repræsentant for den pågældende og træffer de beslutninger, som denne ellers skulle have taget. Viser det sig alligevel, at en person under § 5-værgemål handler på egen hånd, vil der være mulighed for, at f.eks. værgen eller nærtstående tager initiativ til, at værgemålet udvides, således at den retlige handleevne fratages. Der vil i disse situationer også være mulighed for, at en aftale, som den, der er under værgemål efter § 5, har indgået, ikke anses for bindende, fordi den pågældende manglede evnen til at handle fornuftmæssigt, jf. værgemålslovens § 46.

For så vidt angår *samværgemål* har Justitsministeriet ved overvejelserne om ændringer af bestemmelser i den øvrige lovgivning om lavværgemål lagt vægt på den store lighed, der er mellem disse to former for værgemål. Det er dog ved samværgemål af væsentlig betydning, at der som noget nyt ikke længere sker fratagelse af handleevnen, og at samværgemål ikke som hidtil skal tinglyses.

Om vurderingen af, hvilke ændringer der bør foretages i de enkelte tilfælde, henvises i øvrigt til bemærkningerne nedenfor vedrørende de enkelte bestemmelser i lovforslaget.

Endelig bemærkes, at Myndighedslovsudvalgets betænkning nr. 1247/1993 om værgemål indeholder